

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ V. K.**, bývajúcej v B., **2/ P. L.**, bývajúceho v B., **3/ T. L.**, bývajúcej v B., **4/ Š. L.**, bývajúceho v S., **5/ R. L.**, bývajúceho v S., proti žalovaným **1/ B. a W., a.s.** (predtým G., a.s.), so sídlom v B., v dovolacom konaní zastúpený JUDr. M. Š., advokátom so sídlom v B., **2/ Slovenskej republiky – Slovenskému pozemkovému fondu**, so sídlom v Bratislave, Búdková č. 36, **o určenie vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 5 C 779/2008, o dovolaní žalovaného 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 26. februára 2010, sp. zn. 8 Co 347/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobcovia sa po zmene petitu žaloby pripustenej súdom prvého stupňa domáhali určenia, že právne úkony – vydržanie uskutočnené formou Notárskej zápisnice z X., zmluva o bezodplatnom prevode vlastníctva k pozemkom uzavretá medzi žalovaným 2/ a spoločnosťou H. spol. s r.o. z X. a právny úkon obchodnej spoločnosti H. spol. s r.o., ktorým táto spoločnosť vložila zo svojho majetku do majetku obchodnej spoločnosti G., a.s. ako nepeňažný vklad sporné nehnuteľnosti – sú neplatné, a tiež určenia, že podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti – pozemku vytvoreného geometrickým plánom v konaní pribratým znalcom – vo výške spoluvlastníckeho podielu X. je žalobkyňa 1/, alternatívne určenia, že tieto nehnuteľnosti patria vo výške podielu X. do dedičstva po poručiťovi M. L. a vo výške podielu X. do dedičstva po poručiťke H. L., rod. H.

Okresný súd Pezinok uznesením z 26. augusta 2009, č.k. 5 C 779/2008-546, podľa § 96 ods. 1 O.s.p. konanie v tejto veci z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcami v plnom rozsahu zastavil, keď dospel k záveru, že žalovaný 1/ vo svojom nesúhlase so späťvzatím neuviedol také vážne dôvody, pre ktoré by súd nemal konanie zastaviť. Súd za vážne dôvody pre zastavenie konania nepovažoval skutočnosť uvádzanú žalovaným 1/, že je proti nemu na súde vedených viacero žalôb podaných samostatnými subjektami, nakoľko žalovaný 1/ je ako vlastník sporných nehnuteľností zapísaný v katastri nehnuteľností a jeho hmotnoprávne postavenie sa zastavením konania pre späťvzatie žaloby žiadnym spôsobom nezmení.

Na odvolanie žalovaného 1/ Krajský súd v Bratislave uznesením z 26. februára 2010, sp. zn. 8 Co 347/2009, napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. V odôvodnení sa stotožnil s dôvodmi súdu prvého stupňa a dodal, že za vážny dôvod, pre ktorý súd konanie v zmysle § 96 ods. 2 O.s.p. nezastaví, treba považovať len skutočnosti, ktoré vážnym spôsobom ovplyvnia právne postavenie alebo záujmy žalovaného, čo sa v tomto prípade nepreukázalo.

Toto rozhodnutie napadol včas podaným dovolaním žalovaný 1/, ktorý žiadal rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, prípadne konanie vo veci samej zastaviť (?). Dovolanie odôvodnil tým, že mu ako účastníkovi konania bola takýmto postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobcovia sa k podanému dovolaniu nevyjadrili a žalovaný 2/ súdu oznámil, že vzhľadom na skutočnosť, že so späťvzatím návrhu súhlasil, nepovažuje za potrebné sa k dovolaniu vyjadrovať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým jeho prípustnosť a dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Podmienky prípustnosti dovolania sú podrobne upravené

v § 237, § 238 a § 239 O.s.p., pričom v § 237 sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu, v § 238 sú podmienky prípustnosti stanovené pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo forme rozsudku a v § 239 pre rozhodnutie vo forme uznesenia.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, preto bolo potrebné podmienky prípustnosti v tomto prípade skúmať podľa § 237 a § 239.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p., dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/. Podľa ods. 2 cit. ust., dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Podľa ods. 3 cit. ust., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Vzhľadom k tomu, že v prejednávanej veci sa nejedná o žiaden z uvedených prípadov, dovolanie žalovaného 1/ nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné.

So zreteľom na obsah dovolania a vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) odvolacieho súdu skúmať vždy, či v konaní nedošlo k procesným vadám podľa § 237 O.s.p., neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či v konaní na súdoch nižších

stupňov nedošlo k procesným vadám podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Treba ale uviesť, že z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významný subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k jednej z týchto väd, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľ vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a v dovolacom konaní vady tejto povahy ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

So zreteľom na žalovaným 1/ tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerail na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký nežiaduci postup súdu v prejednávanej veci, ktorým sa účastníkovi konania znemožní

realizácia tých práv, ktoré mu priznáva Občiansky súdny poriadok za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva, a ktoré by inak mohol realizovať v priebehu konania.

V prejednávanej veci dovolateľ tvrdí, že súd mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že pri posudzovaní dôvodov jeho nesúhlasu so späťvzatím žaloby nezávažil všetky ním namietané okolnosti prípadu, ktoré podľa jeho názoru dosahovali takú intenzitu vážnosti, pre ktorú mali byť dôvodom pre pokračovanie v konaní podľa ustanovenia § 96 ods. 2 O.s.p. Dovolateľ odvolaciemu súdu vytýka, že vo svojom rozhodnutí sa nevyporiadal so všetkými odvolacími argumentmi, preto rozhodnutie trpí absolútnym nedostatkom riadneho odôvodnenia a úplnou absenciou právnej argumentácie, čo je v rozpore nielen s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva, ale i v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého odôvodnenie rozhodnutia súdu by malo byť predovšetkým presvedčivé. Za vážne argumenty pre rozhodnutie súdu o pokračovaní v konaní podľa § 96 ods. 2 O.s.p. pritom dovolateľ považuje skutočnosť, že na Okresnom súde Pezinok prebieha súdne konanie pod sp. zn. 5 C 924/2008 s rovnakými účastníkmi a predmetom konania, ako i skutočnosť, že na liste vlastníctva č. X. je zapísaná informatívna poznámka o začatí súdnych konaní, ktorá vyvoláva pochybnosti o existencii vlastníckeho práva dovolateľa vo vzťahu k tretím osobám, a tým dochádza k poškodzovaniu a zhoršovaniu jeho postavenia v obchodných kruhoch. Na dôvažok dovolateľ za vážny dôvod považuje i správanie žalobcov spočívajúce v iniciovaní opakovaných súdnych sporov a oddaľovaní meritórneho rozhodnutia vo veci, ktoré vedie k nedôvodnému zasahovaniu do vlastníckeho práva žalovaného 1/ a dá sa považovať za šikanózne vykonávanie práva. Dovolateľ vyjadruje nespokojnosť s tým, že prvostupňový ani odvolací súd vo svojich rozhodnutiach neuviedli, či uvedené závažné skutočnosti považujú za preukázané alebo nie, a má za to, že takéto rozhodnutia sú nepreskúmateľné a porušujú jeho právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z uvedených dôvodov by zastavenie konania pre dovolateľa znamenalo neprímeranú ujmu a v konečnom dôsledku i porušenie zásady rovnosti účastníkov konania vo vzťahu k nemu, čo je podľa neho neprípustné.

Po preskúmaní dovolacích námietok dospel dovolací súd k záveru, že sú neopodstatnené.

Žalobca môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví (§ 96 ods. 1 O.s.p.). Súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní (§ 96 ods. 2 O.s.p.). Nesúhlas žalovaného so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 96 ods. 3 O.s.p.).

Späťvzatie žaloby (návrhu na začatie konania) je jedným zo širokej škály dispozičných oprávnení žalobcu ako účastníka konania s postavením tzv. dominus litis (pána sporu), ktorý má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle, ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania (tzv. dispozičný princíp občianskeho súdneho konania). Vôľa žalobcu dosiahnuť zastavenie konania prostredníctvom inštitútu späťvzatia žaloby je však limitovaná dvoma skutočnosťami, a to nesúhlasom druhej procesnej strany so zastavením konania a existenciou vážnych dôvodov, pre ktoré konanie zastaviť nemožno. Dôkazné bremeno existencie takýchto vážnych dôvodov potom v konaní nesie žalovaný.

Pokiaľ ide o vymedzenie pojmu vážne dôvody, zákon túto otázku nerieši, preto treba vychádzať z toho, že posudzovanie vážnosti dôvodov je výlučne vecou voľnej úvahy a hodnotiaceho úsudku súdu. Tie však nie sú svojvoľné, pretože súd pri posudzovaní závažnosti dôvodov berie na zreteľ jednotlivé skutkové okolnosti prípadu a povahu uplatňovaného nároku, a hodnotí predovšetkým možné dôsledky zastavenia konania z hľadiska právneho a faktického stavu vzťahov medzi účastníkmi a dopad na postavenie účastníkov, najmä žalovaného, s prihliadnutím na mieru ohrozenia jeho práv a právom chránených záujmov. Ak súd dospeje k záveru o dôvodnosti požiadavky na prejednanie a rozhodnutie veci, môže v konaní pokračovať podľa § 96 ods. 2 O.s.p., v opačnom prípade konanie zastaví.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa po preskúmaní dôvodov nesúhlasu žalovaného 1/ so späťvzatím žaloby dospel k záveru, že tieto nespĺňajú požiadavku príslušnej závažnosti, nakoľko nemajú vplyv na hmotnoprávne postavenie žalovaného 1/. K rovnakému záveru dospel i odvolací súd po vyhodnotení skutkových zistení vyplývajúcich z vykonaného dokazovania a po preskúmaní právnych záverov súdu prvého stupňa. Rozhodnutia oboch súdov sú teda výsledkom ich hodnotiacich úsudkov a právnej úvahy založenej na dôkladnom preskúmaní veci, sú vyjadrením ich právneho názoru, preto môžu byť predmetom skúmania v dovolacom konaní len za predpokladu, že dovolanie je prípustné. Samotná nespokojnosť účastníka so závermi súdu vychádzajúcimi z jeho voľnej úvahy a dokonca ani prípadná nesprávnosť takejto úvahy však prípustnosť dovolania pre procesnú vadu podľa § 237 písm. f) O.s.p. nezakladá.

Pokiaľ ide o námietku dovolateľa, že odvolací súd sa nevyporiadal so všetkými odvolacími argumentmi, preto rozhodnutie trpí absolútnym nedostatkom riadneho odôvodnenia a úplnou absenciou právnej argumentácie, čím došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania, dovolací súd uvádza, že po preskúmaní veci dospel k záveru, že ani táto námietka nie je opodstatnená. Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd v tomto prípade postupoval v súlade s týmto ustanovením a keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa považoval za vecne správne a stotožnil sa aj s jeho odôvodnením, obmedzil sa vo svojom rozhodnutí len na konštatovanie správnosti výroku a dôvodov rozhodnutia, pričom sa navyše vyjadril k niektorým argumentom odvolateľa (existencia viacerých súdnych konaní vo veci, poznámka o začatí súdnych konaní zapísaná na LV č. X.), čím komplexne vyčerpal svoju odôvodňovaciu povinnosť. Takýto postup súdu je i v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej princíp riadneho chodu spravodlivosti v zmysle Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, resp. Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, síce zaväzuje súdy na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí, nemôže sa to však chápať tak, že sa vyžaduje podrobná odpoveď na každý argument. Rozsah tejto povinnosti sa preto môže merať podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný vo svetle okolností každého prípadu. Napríklad v dovolacom konaní sa tak súd pri potvrdení rozhodnutia súdu prvého stupňa v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 1. septembra 2007, sp. zn.

2 Cdo 170/2005). Rovnaké stanovisko zastáva i Európsky súd pre ľudské práva, ktorý vyslovil, že Článok 6 ods. 1 Európskeho dohovoru nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument; odvolací súd sa preto pri zamietnutí odvolania v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. januára 1999). Právo účastníka na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd preto neboli porušené, rovnako ako ani zásada rovnosti účastníkov konania, ktorej porušenie nemožno vidieť ani v tom, že súd rešpektuje dispozičnú zásadu civilného súdneho konania, ako to vyplýva z úvah dovolateľa.

Na základe uvedených skutočností dovolací súd uzatvára, že odvolací súd postupoval v zmysle príslušných zákonných ustanovení, pri prejednávaní veci procesne nepochybil a svojím postupom nezaložil vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., teda neodňal účastníkovi možnosť konať pred súdom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania nie je daná ani podľa § 237 O.s.p., ani podľa § 239 O.s.p., dovolanie teda smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné. Najvyšší súd Slovenskej republiky ho preto podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. odmietol bez toho, aby bola preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 a § 224 ods. 1 O.s.p. s ohľadom na to, že účastníci si náhradu trov konania ani neuplatňovali.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. septembra 2010

Za správnosť vyhotovenia :
Jarmila Uhlířová

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu